

Merkezi yönetim bütçe dengesi Aralık'ta 842,5 milyar TL açık verdi (2022 Aralık: -122,2 milyar TL).

2022 Aralık ayında 104 milyar TL açık veren faiz dışı denge, 2023 Aralık ayında 800,2 milyar TL açık verdi.

2023 yılında Merkezi Yönetim Bütçesi toplam 1,4 trilyon TL açık verdi (2022 yılında : -142,7 milyar TL). Faiz dışı denge ise 700,4 milyar TL açık verdi (2022 yılında: 168,2 milyar TL).

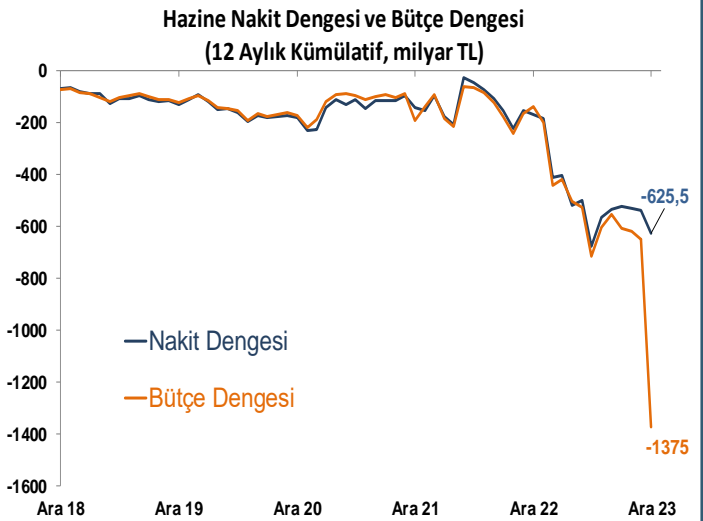
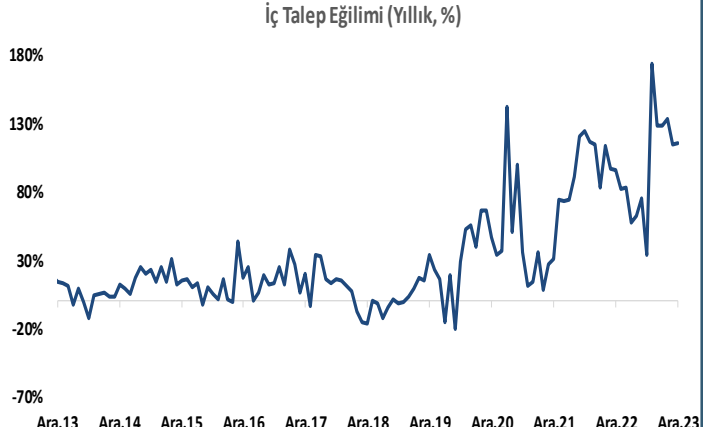
Merkezi Yönetim gelirleri 2023 yılında yıllık bazda %86,1 artarak 5,2 trilyon TL'ye yükseldi. Giderler ise yıllık bazda %123,8 artışla 6,6 trilyon TL'ye yükseldi. Böylece Merkezi Yönetim Bütçesi, 2023 yılını 1,4 trilyon TL açık vererek OVP hedefinin altında tamamladı (OVP tahmini: 1,6 trilyon TL). Merkezi Yönetim Bütçe açığının GSYH'a oranı %5,4 seviyesinde gerçekleşti (OVP tahmini: %6,4).

2023 yılında vergi geliri %91,2 artış ile enflasyonun üstünde arttı. Gelir vergisi gelirleri %94,7 artışla bütçeye 694,0 milyar TL katkı sağlarken kurumlar vergisi gelirleri enflasyonun altında %55 artarak bütçe gelirlerine 786,3 milyar TL katkıda bulundu. 2023 yılında iç talebi yansıtan dahilde alınan KDV gelirleri %188,6 artışla 505,5 milyar TL'ye ve ÖTV gelirleri de yıllık %121,1 artışla 928,2 milyar TL'ye ulaştı. ÖTV gelirlerinin detaylarına bakıldığında; petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan vergiler (%125,1 artış) ile motorlu taşıtlar vergisi yıllık bazda %164 artışla ÖTV'nin önemli bir bölümünü (%48) oluşturmaya devam etti. İthalde alınan KDV, enflasyona paralel olarak %64 artışla 949,5 milyar TL oldu. Faizler, paylar ve cezalardan elde edilen gelirler ise %72 artarak 409 milyar TL oldu.

Cari transferler ve sermaye transferleri bütçe harcamalarına baskı yapmaya devam etti. 2023 yılı Bütçe giderleri içerisinde en büyük yeri tutan cari transferler kalemi yıllık bazda %110,7 artarak 2,4 trilyon TL oldu. 2023 yılında Elektrik Üretim A.Ş ile BOTAS'ın bütçe giderlerine etkisi toplam 151,6 milyar TL oldu. Cari transferler altında yer alan sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri %192,7 artışla 502,8 milyar TL oldu. Harcamalar içinde ikinci en büyük kalem olan personel giderleri %115,3 artışla 1,3 trilyon TL oldu. Deprem kaynaklı giderleri de içinde barındıran sermaye transferleri yıllık bazda %1657 artışla 858,1 milyar TL olurken sermaye giderleri de %96,1 artışla 543 milyar TL'ye ulaştı. Mal-hizmet alımları yıllık bazda %75,8 arttı. Faizlerdeki yükselişin Hazine'nin borçlanma maliyetini artırdığı görülüyor. Bu bağlamda faiz giderleri 2023 yılında %117 artışla enflasyonun üstünde arttı.

Deprem harcamaları, ücret artışları ve faiz giderleri 2024 yılında bütçe harcamaları üzerinde baskı yaratabilir. Merkezi Yönetim Bütçesinin öncüsü niteliğinde olan Hazine Nakit Dengesi ile Merkezi Yönetim Bütçe açığı arasındaki makasın Aralık ayında keskin şekilde açılması bütçe giderleri içinde teknik bir artışın olabileceğine işaret etti. 2024 yılında deprem harcamaları, ücret artışları ve faiz giderleri nedeniyle bütçe harcamalarında artış devam edebilir. Bununla birlikte yıl başındaki vergi düzenlemelerinin gelirler tarafını desteklemesini bekliyoruz. 2024 yılı için OVP'de bütçe açığı/GSYH'nin %6,4 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

TL	Aylık Gerçekleşmeler		Yılbaşından Bu Yana	
	Aralık 23	Aralık 22	Aralık 23	Aralık 22
Merkezi Yönetim Gelirleri	549,9	255,2	5210,5	2802,4
Vergi Gelirleri	440,9	211,5	4500,9	2353,3
Gelir Üze. Alı. Ver.	101,9	50,6	1480,3	863,9
Gelir Vergisi	82,3	41,9	694,0	356,5
Kurumlar Vergisi	19,6	8,7	786,3	507,5
KDV	48,8	15,0	505,5	175,1
ÖTV	116,6	52,5	928,2	419,8
Dış Tic. Alınan Vergiler	116,7	64,8	1095,1	658,0
Diğer Vergiler	31,9	19,4	296,9	152,7
Vergi Dışı Gelirler	109,0	43,7	709,6	449,1
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	1392,5	373,8	6585,5	2941,4
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	1350,1	355,6	5910,8	2630,5
Personel	94,0	48,1	1510,3	712,1
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	80,6	51,7	452,9	257,1
Yatırım	179,9	98,9	543,0	276,4
Cari Transferler	309,6	115,6	2373,6	1126,2
Diğer Giderler	686,0	41,2	1031,1	258,8
Faiz Giderleri	42,3	18,2	674,6	310,9
Bütçe Dengesi	-842,5	-118,6	-1375,0	-139,1
Faiz Dışı Denge	-800,2	-100,4	-700,4	171,8

Ekonomik Araştırmalar Bölümü

arastirma@halkbank.com.tr

Muharrem BAYKARA	0216 503 5394
Cihangir DİNÇER	0216 503 5826
İzel PATLAR	0216 503 3826
Batuhan KORKMAZ	0216 503 8168

UYARI: Türkiye Halk Bankası A.Ş., bilgilendirme amacıyla sunulan bu yayının hazırlanmasında gerekli özen ve dikkat gösterilmesine rağmen oluşabilecek hata ve eksikliklerden ve yayının ticari amaçlı kullanımdan doğabilecek zararlardan sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Sunulan bilgi, görüş ve veriler herhangi bir yatırım aracını alım veya satım önerisi olarak kabul edilemez. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize de uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır.